

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

FEBREWARE/MATŠHE 2011

MEMORANTAMO

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a memorantamo ke 11.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO LEKOLA TAODIŠO (40)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bobotse go fetiša.	Khouto 6: Bokgoni bjo bobotse kudukudu.	Khouto 5: Bokgoni bjo bobotse kudu.	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša.	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego.	Khouto 2: Bokgoni bja go išega.	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu.
	80 – 100%	70 – 79%	60 – 69%	50 – 59%	40 – 49%	30 – 39%	0 – 29%
	22½ – 28	20 – 22	17 – 19½	14 – 16½	11½ – 13½	8½ – 11	0 – 8
DITENG LE PEAKANYO (MEPUTSO 28)	-Diteng di laetša kwešišo ya go kgahliša ya ditaba. -Dikgopolo tša go butšwa tša go hlohla mogopolo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudukudu.	-Diteng di laetša tlhalošo ye e tseneletšego ya ditaba. -Dikgopolo di a kgahliša, ke tša boikgopolelo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudu.	-Diteng di laetša tlhalošo ya go kwagala ya ditaba. -Dikgopolo tša go kgahliša, tša go goga šedi. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse.	-Diteng di laetša tlhalošo ye e lekanego ya ditaba ka go kgotsofatša. -Dikgopolo ke tša mehlang, tša go se tsenelele. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go amogelega ya magareng ya go nyalelana le lelemetlalele tšo la bobedi.	-Diteng ke tša mehlang tša go fela di sa nyalelane. -Dikgopolo mo gontši di tseleng fela di a ipušeletša. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse ya lelemetlalele tšo la bobedi.	-Diteng ga di kwagale ka mehla, ga di nyalelane. -Dikgopolo ke tše nnyane tša go fela di ipušeletša. -Bohatse bja go hlaelela bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo.	-Diteng di fapogile ebile ga di nyalelane. -Dikgopolo di šarakane ebile di a hlakahlakanya. -Ga go na Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -Taodišo e hlagišitšwe ka bofokodi.
POLELO, SETAELE LE PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 7)	-Bohatse bja temogo ye e tseneletšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka botlalo. -Polelomakgethe e šomišitšwe ka nepagalo. -Kgethontšu ke ya maleba mo gohle. -Setaele se se nepagetšego se tšweletša sererwa ka kgethontšu.	-Temogo ye e itšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka tshwanelo le go kgona go šomiša polelo-makgethe ka nepagalo. -Kgethontšu mo gontši e nepagetše. -Setaele sa maleba se tšweletša sererwa ka kgethontšu. -Taodišo ga e na le phošo go laetša gore	-Temogo ye e itšego ya khuetšo ya polelo. -Polelo le maswaodikga mo gontši ke tša maleba. -Kgethontšu e lekanetšenyana fela e sepelelana le setšweletšwa. -Setaele ke sa maleba ebile se sepelelana le dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e tloga e se na le phošo go	-Temogo ye e itšego ya khuetšo ya polelo. -Polelo e nyakile e letefaditšwe, le maswaodikga a a kgotsofatša. -Kgethontšu e nyakile go hlaelela fela e sepelelana le sererwa ka tshwanelo. -Setaele se sepelelana le dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e sa na le	-Polelo ya go hlaelela le maswaodikga ga se a šomišwa ka tshwanelo. -Kgethontšu ya motheo, ya go hlaelela. -Setaele ga se nyalelane ebile ga se swanetšane le sererwa. -Taodišo e na le diphošo tše ntši le ge e laetša e badišitšwe le go ntšhwa diphošo.	-Polelo le maswaodikga di fošagetše. -Kgethontšu e hlaelela kudu -Setaele ga se sepelelana le sererwa. - Taodišo e tletše ka diphošo le ge e badišitšwe le go ntšhwa diphošo.	-Polelo le maswaodikga di fošagetše kudu. -Kgethontšu e šarakane ebile e hlakahlakane. -Setaele se fošagetše ka mhlakoreng ka moka. -Taodišo e tletše ka diphošo ebile e a hlakahlakanya le ge e badišitšwe le go ntšhwa diphošo.

	-Taodišo e tloga e se na le ge e le phošwana go laetša gore e badišišitšwe le go ntšhwa diphōšo.	e badišišitšwe le go ntšhwa diphōšo.	laetša gore e badišitšwe le go ntšhwa diphōšo.	diphōšo le ge e laetša go badišišwa le go ntšhwa diphōšo.			
	4 – 5	3½	3	2½	2	1½	0 – 1
TLHAMEGO (MEPUTSO 5)	-Sererwa se tšwelapele ka nyalelano. Dintlha di filwe ka botlalo. -Mafoko le ditemana ka moka di hlamilwe ka nepagalo, di tšweletša tlhalošo ya go kwagala. -Botelele ke bja maleba.	-Dintlha di a latelana ebile di a nyalelana. -Mafoko le ditemana di hlamilwe ka nepagalo le tlhalošo e a kwagala. -Botelele ke bja maleba.	-Dintlha tše nnyane tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana gantši di hlamilwe ka tshwanelo le tlhalošo mo gontši e tloga e kwagala gabotse. -Botelele e nyakile go ba bja maleba.	-Dintlha tše dingwe tša maleba di laeditšwe. -Diphōšo tlhamegong ya ditemana le mafoko fela tlhalošo e kwagala. -Botelele ke bja maleba.	-Bohlatse bja dintlha tša maleba. -Mafoko le ditemana di fošagetše le ge tlhalošo ka kakaretšo e kwagala. -Botelele – telele kudu/kopana kudu.	-Dikgopolo tše dingwe di tšwile tseleng, go boima go latela kakaretšo ya dikgopolo. -Mafoko le ditemana ga se tša hlamega, gomme tlhalošo ga e kwagale. -Botelele – telele kudu/kopana kudu.	-Dikgopolo di tšwele tseleng. -Mafoko le ditemana di šarakane ebile ga di tsenelane. - Botelele – teleletelele/ kopanakopana.

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE (20).

	Khouto 7: Bokgoni bjo bobotse go fetiša.	Khouto 6: Bokgoni bjo bobotse kudukudu.	Khouto 5: Bokgoni bjo bobotse kudu.	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša.	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego.	Khouto 2: Bokgoni bja go išega.	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu.
	80 – 100% 11½ – 14	70 – 79% 10 – 11	60 – 69% 8½ – 9½	50 – 59% 7 – 8	40 – 49% 6 – 6½	30 – 39% 4½ – 5½	0 – 29% 0 – 4
DITENG, PEAKANYO LE TLHAMEGO (MEPUTSO 14)	-Tsebo e botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya sererwa, ga a tšwe tseleng. -Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga sererwa.	-Tsebo e botse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya sererwa, ga go na le go tšwa tseleng. -Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ye kaone, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa.	-Tsebo ya go kwagala ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, o tšwele tseleng gannyane. -Setšweletšwa se tloga se nyalelana ka diteng le dikgopolo. -Tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse.	-Tsebo ye e lekanego ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwele tseleng, fela se ga se thibeke tlhalošo. -Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa.	-Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshetshe. -Mongwalo o tšwele tseleng, tlhalošo ga e kwagale gabotse. -Nyalelano ya magareng ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa	-Tsebo ya fase ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo hlaelela. -Mongwalo o tšwile tseleng, tlhalošo ga e tšwelele mo gontši. -Setšweletšwa ga se nyalelane ka dikgopolo le diteng mo gontši, se na le dintlha di se	-Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwile tseleng, tlhalošo ga e kwagale. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa
	-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu.	-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega kaone kudu. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.	-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo setšweletšwa sa go hlamega gabotse -O šomišitše melao ye mentši ya maleba ya sebopego.	-Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelega sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.	tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega sa magareng sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O na le tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša sebopego, o tlogetše melao ye bohlokwa.	kaenyana tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja go hlaelela bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešiše, ye mengwe e tlogetšwe.	sa mathomo ga se tša maleba. -Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.

	5 – 6	4½	4	3 – 3½	2½	2	0 – 1½
POLELO, SETAELE LE PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 6)	<p>-O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p> <p>-Polelo ya setšweletšwa mo gontši e nepagetše ebile se hlamilwe gabotse.</p> <p>-Tlotlontšu mo gohle ke ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe bokaone kudu ka maleba.</p> <p>-Tlotlontšu ke ye kaone ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ka nepagalo.</p> <p>-Tlotlontšu e tloga e le ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se tloga se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e lekanetše. Dipošo ga di thibele kelelo ya dintlha.</p> <p>-Tlotlontšu e lekanetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nyakile se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se sa na le dipošo le ge se laetša go badišitšwa le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele bo nyakile go ba bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le dipošo tše ntši.</p> <p>-Tlotlontšu e a hlaelela ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo.</p> <p>-Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telele kudu/kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telelelele/ kopanakopana.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telelelele/ kopanakopana.</p>

	5 – 6	4½	4	3 – 3½	2½	2	0 – 1½
POLELO, SETAELE LE PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 6)	<p>-O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p> <p>-Polelo ya setšweletšwa mo gontši e nepagetše ebile se hlamilwe gabotse.</p> <p>-Tlotlontšu mo gohle ke ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe bokaone kudu ka maleba.</p> <p>-Tlotlontšu ke ye kaone ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ka nepagalo.</p> <p>-Tlotlontšu e tloga e le ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se tloga se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e lekanetše. Dipošo ga di thibele kelelo ya dintlha.</p> <p>-Tlotlontšu e lekanetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nyakile se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se sa na le dipošo le ge se laetša go badišišwa le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele bo nyakile go ba bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le dipošo tše ntši.</p> <p>-Tlotlontšu e a hlaelela ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo.</p> <p>-Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telele kudu/kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše dipošo le ge se badišišitšwe le go tšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – teleletelele/ kopanakopana.</p>

KAROLO YA C: RUBRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA LE DITŠWELETŠWA TŠA TSEBIŠO, MELAETŠA LE MAHLAKORENTŠI (20)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bobotse go fetiša.	Khouto 6: Bokgoni bjo bobotse kudukudu.	Khouto 5: Bokgoni bjo bobotse kudu.	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša.	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego.	Khouto 2: Bokgoni bja go išega.	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu.
	80 – 100%	70 – 79%	60 – 69%	50 – 59%	40 – 49%	30 – 39%	0 – 29%
	11½ – 14	10 – 11	8½ – 9½	7 – 8	6 – 6½	4½ – 5½	0 – 4
DITENG, PEAKANYO LE TLHAMEGO (MEPUTSO 14)	-Tsebo ye botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga a tšwe tseleng. -Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu.	-Tsebo ye botse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga go na le go tšwa tseleng. -Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ye kaone godingwana, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudu. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.	-Tsebo ya maleba ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, o tšwele tseleng gannyane. -Setšweletšwa se tloga se nyalelana ka diteng le dikgopolo. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse sa go nyalelana. -O šomišitše melao e mentši ya maleba ya sebopego.	-Tsebo ya go lekanela ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwele tseleng, fela se ga se thibeke tihalošo. -Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelega sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.	-Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshese. -Mongwalo o tšwele tseleng, tihalošo ga e kwagale gabotse. -Nyalelano ya magareng ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega sa magareng sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O na le dikgopolo tša magareng tša dinyakwa tša sebopego, o tlogetše melao e bohlokwa.	-Tsebo ya mathomo ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go lekanela. -Mongwalo o tšwele tseleng, tihalošo ga e tšwelele mo gontši. -Setšweletšwa ga se nyalelane ka dikgopolo le diteng mo gontši, se na le dintlha di sekaenyana tša go thekga sererwa. -Ga go na bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo di a hlaelela. -O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešiše, ye mengwe e tlogetšwe.	-Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwele tseleng, tihalošo e no se kwagale ka gohle. -Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go hlaelela. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo ga e kgotsofatše. -Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.

	5 – 6	4½	4	3 – 3½	2½	2	0 – 1½
POLELO, SETAELE LE PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 6)	<p>-O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p> <p>-Polelo ya setšweletšwa mo gontši ke ya maleba ebile e hlamilwe gabotse.</p> <p>-Tlotlontšu mo gohle ke ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši ke sa maleba.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le ge e le phošwana go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe bokaone ka nepagalo.</p> <p>-Tlotlontšu ke ya maleba gannyane go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nepagetše kudu.</p> <p>-Setšweletša ga se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ka nepagalo.</p> <p>-Tlotlontšu e tloga e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele e tloga e le sa maleba.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e lekanetše. Dipošo ga di thibele kelo ya dintlha.</p> <p>-Tlotlontšu e lekanetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nyakile go ba sa maleba.</p> <p>-Setšweletšwa se sa na le dipošo le ge se laetša go badišišwa le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele e nyakile go ba bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le dipošo tše ntši.</p> <p>-Tlotlontšu e a hlaelela ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo.</p> <p>-Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telele kudu/kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – teleletelele/ kopanakopana.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – teleletelele/ kopanakopana.</p>

KAROLO YA A

POTŠIŠO 1

Ditaodišo tšeo di botšišitšwego.

1, 3, 4 le 5 ke ditaodišokanegelo.
2, 6, 7 le 8 ke ditaodišotlhalošo.

Taodišokanegelo

Tlhalošo:

Yona e laodiša kanegelo goba tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ya go anegwa:

- Kanegelo e swanetše go kgodiša le ge e theilwe godimo ga nonwane.
- Gantši taodišo ye e ngwalwa ka lebaka le le fetilego.
- Ditemana tša matseno di swanetše go tanya šedi ya mmadi.
- Kanegelo ge e le ye botse e swanetše go ba le ntlha ye e e laetšago.
- Thumo ya moswananoši ya go kgahliša e a kgotsofatša.
- Kgahlego ya mmadi e swanetše go lotwa go fihla mafelelong.
- Taodišo ya go anega gantši e na le mokgwa wa go hlaloša.

Taodišotlhalošo

Tlhalošo:

Ka taodišotlhalošo, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe di ka hlalošwa.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ye:

- Mongwadi o swanetše go hlagiša seswantšho ka mantšu.
- Kgetha mantšu le dikgopolo ka tlhokomelo gore o fihlelele seo se nyakegago.
- Dikakanyo malebana le go bona, go kwa, go kgwatha, modumo le tatso di ka šomišwa go dira gore tlhalošo e kwešišege.
- Diriša dikapolelo ka tsela ya maleba.
- O swanetše go ba le boitemogelo bja hlogo yeo o ngwalago ka yona.

KAROLO YA B

2.1 Pego ya semmušo.

- E be le hlogo.
- Retšistara e be ya maleba.
- Polelo e be ya maleba.
- E tšweletše tshedimošo ka botlalo.

2.2 Lengwalo la semmušo.

Lengwalo le laetše tše di latelago:

- Sebopego le botelele tša maleba.
- Atrese ya mongwadi/moromedi
- Atrese ya moamogedi/moromelwa
- Madume/matseno le hlogo ya taba.
- Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tša maleba
- Retšistara le segalo e be tše di fodilego, tša semmušo.
- Mafetšo/mafelelo le maina ka botlalo.

2.3 Ditshwayatshwayo.

- Laetša leina la puku, mongwadi le motšweletši.
- Laetša tabakgolo ya puku. (Sererwa)
- Tšweletša bokgoni/go palelwa ga mongwadi.
- Laetša katlego ya yona.

Mohlala:

- E goga šedi.
- Ditaba tša yona di a kgodiša goba di bonala gore ke tša boikgopolelo?
- Ka boripana ahlaahla thulaganyo, tikologo le baanegwa

2.4 Lengwalo la segwera

- Lengwalo le swanetše go tloga le laetša gore mongwadi o tsebana le go tlwaelana le moamogedi.
- Maikemišetšo a lengwalo a swanetše go tšweletša polelo ye e hlohleletšago le go kgopela.
- Retšistara le segalo e be tše di fodilego;
- Lengwalo le laetše tše di latelago:
  - Sebopego le botelele tša maleba.
  - Atrese ya mongwadi/moromedi
  - Madume/Matseno
  - Mafetšo a maleba “Motlogolo wa lena/Wa lena ... le leina.

Sebopego

- Atrese (4)
- Tumedišo (2)
- Pheto (2)

KAROLO YA C

Tše dingwe tše bohlokwa tše di swanetšego go hlokomelwa go ditšweletšwa tše kopana:

3.1 Poskarata

Ela hloko tše di latelago:

- Tšatšikgwedi
- Nako
- Lefelo
- Morero
- Retšistara le polelo e be tša maleba
- E be ka gare ga lepokisana
- Mongwalo wa maleba
- Go be le taetšo ya mahlakore a mabedi (mohlala: lehlakore la leina le atrese le lehlakore la molaetša.

3.2 Karata ya taletšo.

Ela tlhoko tše di latelago:

- Go laletša mang
- Go laletšwa mang
- Lefelo
- Letšatši
- Nako
- Lebaka la taletšo
- Moaparo
- Phetolo

3.3 Kwalakwatšo

- Hlogo e ngwalwe ka ditlhaka tše kgolo
- Molaetša o be ka mokgwa wa dintlha
- Molaetša e be wa maleba
- Retšistara e be ya maleba

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO 80